

Шабалін А. В.<https://orcid.org/0000-0001-8536-5081>

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Національної академії правових наук України; Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІР РЕСТРИКЦІЙ: ПИТАННЯ МАТЕРІАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

Наукову статтю присвячено дослідженню питань пов'язаних із особливостями застосування санкцій в сфері ІР на рівні матеріального та процесуального права. В аспекті дослідження робиться стислий аналіз становлення та розвитку інституту санкцій. Зокрема, наголошується що перший відомий приклад застосування санкцій був зафіксований ще у Стародавній Греції. Розуміння санкцій, близьке до теперішнього, з'являється у міжнародних відносинах вже після завершення Першої світової війни та ухвалення Статуту Ліги Націй. Практика накладення санкцій набула поширення після закінчення Другої світової війни. У ХХ–ХХІ ст. ст. застосування санкцій ввійшло до арсеналу дипломатії багатьох провідних держав світу. Одним із лідерів у процесі реалізації санкційної політики став Європейський Союз. Найбільш ефективними правники та економісти вважають санкції, що запроваджуються Радою безпеки ООН, тому що вони обов'язкові для введення усіма країнами. Питанню санкцій у сфері ІР приділено уваги у законодавстві провідних західних країн на загальноєвропейському рівні (ЄС – офіційні роз'яснення Європейської Комісії (FAQ) щодо того, як санкції проти РФ/Білорусі співвідносяться з операціями у сфері ІВ (регламенти ЄС, зокрема 269/2014 і 833/2014). США (загальні ліцензії OFAC, які прямо дозволяють певні транзакції, пов'язані з патентами/ТМ/авторським правом (зокрема General License №. 31 у межах RuHSR). Проаналізовано Закон України «Про санкції» щодо поняття санкцій, визначені основні види санкцій, які можуть бути застосовані в Україні. Зокрема, вказується, що до активів, які можуть блокуватися і стягуватися в дохід держави відносяться і об'єкти права інтелектуальної власності. У зв'язку із викладеним варто зауважити, що мова йде про можливість накладення рестрикцій відносно майнових прав на вказані об'єкти. якщо об'єкти права ІВ (патенти, ТМ, авторські права, корпоративні права у компаніях-правовласниках, доходи від ліцензій) кваліфікуються як «активи», вони потенційно можуть бути охоплені як блокуванням, так і стягненням — залежно від конкретної справи та доведення належності/контролю. Проаналізована практика УКРНОІВІ щодо застосування санкцій ІР. Наголошується, що у плані застосування заборон/обмежень в сфері ІР, важливими кроком стало би формування профільної судової практики щодо такої категорії справ. За результати дослідження сформовані авторські доктринальні позиції та пропозиції законодавчого плану спрямовані на вдосконалення застосування рестрикцій в сфері ІР.

Ключові слова: цивільний процес, господарський процес, господарське судочинство, захист права інтелектуальної власності, ЄС, США, ВАКС, санкції ІР, рестрикції, УКРНОІВІ, інтелектуальна власність, суд, санкційної політики, активи.

Постановка проблеми. Санкції традиційно сприймаються як інструмент зовнішньої та безпекової політики, однак у сучасних умовах вони дедалі частіше прямо впливають на сферу інтелектуальної власності (надалі – ІВ, ІР): можливість передавати технології, відчувати права, укладати та виконувати ліцензійні договори, сплачувати роялті, підтримувати чинність охоронних документів і здійснювати захист прав у суді. Укра-

їнський правопорядок визнає санкції особливим механізмом реагування на загрози національним інтересам і безпеці, а також інтегрує підходи, що формуються у праві ЄС та практиці США. Правові режими санкцій у сфері ІВ одночасно мають матеріально-правовий вимір (які саме обмеження допускаються) та процесуальний вимір (хто, як і в якій процедурі ухвалює рішення; якими є механізми судового контролю та виконання).

В умовах широкомасштабної агресії РФ проти України санаційна політика стала однією з інструментів національного супротиву. Західна практика свідчить, що широке застосування санкцій (економічних, політичних ін.) має дієвий результат, що призводить до зниження загального потенціалу осіб, проти яких запроваджуються такі рестрикції [1].

Нараз, існує комплекс питань пов'язаних із застосування санкцій в сфері ІР.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню реалізації санкційної політики були предметом дослідження таких вітчизняних вчених, як: К. Л. Бугайчук, С. О. Гриненко, М. І. Кравчук, Д. О. Новіков, О. О. Орлюк, Б. І. Тичина, В. І. Теремецький, А. В. Шабалін та ін.

Втім, на сьогоднішній день існує необхідність у дослідженні саме особливостей реалізації національної санкційної політики саме в сфері ІР, оскільки зазначений правовий інститут є новим для українського законодавства.

Постановка завдання. Полягає у вивченні природи «ІР санкцій» через призму матеріального права, процесуального, практики правозастосування в приватно-правових правовідносинах.

Методи. Обґрунтованість теоретичних положень і рекомендацій щодо подальшого наукового розроблення теми, а також достовірність результатів забезпечено використанням сукупності філософських, загально- і спеціально-наукових методів, що використовуються у правових дослідженнях. Як основний загальнонауковий метод застосовано діалектичний метод наукового пізнання, історико-правового аналізу.

Мета роботи – дослідити матеріально-правові особливості щодо застосування санкції по відношенню до операцій з об'єктами права ІР, процесуальні механізми запровадження санкцій та окремо – судову процедуру застосування санкцій у виді стягнення активів у дохід держави, ключові процесуальні питання: судовий контроль, стандарти обґрунтування, баланс інтересів і захист третіх осіб. На цій основі виробити пропозиції теоретичного та практичного характеру, у тому числі, які спрямовані на вдосконалення відповідного законодавства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Санаційна політика має значну історію.

Так, у науковій літературі вказується, що перший відомий приклад застосування санкцій був зафіксований ще у Стародавній Греції. Розуміння санкцій, близьке до теперішнього, з'являється у міжнародних відносинах вже після завер-

шення Першої світової війни та ухвалення Статуту Ліги Націй. Практика накладення санкцій набула поширення після закінчення Другої світової війни. У ХХ–ХХІ ст. ст. застосування санкцій ввійшло до арсеналу дипломатії багатьох провідних держав світу. Одним із лідерів у процесі реалізації санкційної політики став Європейський Союз. Найбільш ефективними правники та економісти вважають санкції, що запроваджуються Радою безпеки ООН, тому що вони обов'язкові для введення усіма країнами [2, с. 5].

Питанню санкцій у сфері ІР приділено уваги у законодавстві провідних західних країн на загальноєвропейському рівні (ЄС – офіційні роз'яснення Європейської Комісії (FAQ) щодо того, як санкції проти РФ/Білорусі співвідносяться з операціями у сфері ІВ (регламенти ЄС, зокрема 269/2014 і 833/2014). США (загальні ліцензії OFAC, які прямо дозволяють певні транзакції, пов'язані з патентами/ТМ/авторським правом (зокрема General License No. 31 у межах RuHSR).

Вищезначене стало відправною точкою для формування власної української політики щодо запровадження санкцій.

У ст. 1 Закону України «Про санкції» визначено, що «з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави можуть застосовуватися спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (далі – санкції). Санкції можуть застосовуватися з боку України по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, до іноземців, осіб без громадянства, суден, повітряних суден, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність, а санкції у виді позбавлення державних нагород – проти будь-яких нагороджених осіб, зазначених у частині четвертій статті 3 цього Закону» [3].

У статті 4 вказаного Закону визначені види санкцій, до яких належить і блокування активів – тимчасове позбавлення права користуватися та розпоряджатися активами, що належать фізичній або юридичній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права

розпорядження ними; стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними [3].

До активів, які можуть блокуватися і стягуватися в дохід держави відносяться і об'єкти права інтелектуальної власності. У зв'язку із викладеним варто зауважити, що мова йде про можливість накладення рестрикцій відносно майнових прав на вказані об'єкти.

Так, у ст. 424 ЦК України визначено, що 1. Майновими правами інтелектуальної власності є: 1) право на використання об'єкта права інтелектуальної власності; 2) виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності; 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання; 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. Законом можуть бути встановлені винятки та обмеження в майнових правах інтелектуальної власності за умови, що такі обмеження та винятки не створюють істотних перешкод для нормальної реалізації майнових прав інтелектуальної власності та здійснення законних інтересів суб'єктів цих прав. Майнові права інтелектуальної власності можуть відповідно до закону бути вкладом до статутного капіталу юридичної особи, предметом договору застави та інших зобов'язань, а також використовуватися в інших цивільних відносинах [4].

У ст. 190 Цивільного кодексу України (ЦК України) зазначено: «майном як особливим об'єктом вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки. Майнові права є неспоживною річчю. Майнові права визнаються речовими правами» [4]. Термін «актив» вживається відповідно до цифрових активів, групи цінних паперів (ст.ст. 179-1, 195 ЦК України) [4] термін «віртуальний актив» знайшов своє закріплення у Законі України «Про віртуальні активи» [5].

В українській санкційній практиці вже є практики, нагадаємо ще раз про це.

Свого часу, на сайті УКРНОІВІ (IP OFFICE) завилася інформація про застосування IP санкцій: «УКРНОІВІ/IP офіс зареєстрував майнові права на музику та слова дев'яти пісень, які належали колишній українській співачці Таїсії Повалій, за Державою Україна в особі Фонду державного майна України (ФДМУ). Відповідна інформація опублікована 29 серпня 2025 року в офіцій-

ному електронному бюлетені «Авторське право і суміжні права» № 92, а також у Спеціальній інформаційній системі (СІС) УКРНОІВІ. Така реєстрація була здійснена на виконання рішення Вищого антикорупційного суду (ВАКС), залишеного без змін постановою Апеляційної палати ВАКС, у справі № 991/8552/24 про стягнення в дохід держави майнових прав на музику та слова дев'яти пісень, які належали Таїсії Повалій. До переліку цих творів увійшли: «Обниму тебя», «Любить, понимать и слушать», «Ангелы-хранители», «Назавжди», «Просто я хочу», «Бусинки любви», «Больше чем близко», «Я лечу в даль с тобой синюю», «Доброе утро». Майнові права на ці твори були передані Таїсії Повалій авторами пісень за договорами відчуження.

Таке рішення стало можливим завдяки застосуванню положень Закону України «Про санкції», а саме пункту 1-1 частини 1 статті 4, який передбачає стягнення в дохід держави активів, що належать фізичним чи юридичним особам, які підтримують збройну агресію росії проти України» [6; 7, с. 123].

Отже, якщо об'єкти права ІВ (патенти, ТМ, авторські права, корпоративні права у компаніях-правовласниках, доходи від ліцензій) кваліфікуються як «активи», вони потенційно можуть бути охоплені як блокуванням, так і стягненням – залежно від конкретної справи та доведення належності/контролю.

У зв'язку із викладеним, існує необхідність звернутися до яких питань щодо застосування санкцій ІР.

Ч. 2 ст. 5 Закону України «Про санкції» визначено, що заява щодо застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону, подається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, до суду в порядку, визначеному статтею 5-1 цього Закону [3].

Наразі таким судовим органом є Вищий антикорупційний суд. Згідно ст. 1 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» Завданням Вищого антикорупційного суду є здійснення правосуддя відповідно до визначених законом засад та процедур судочинства з метою захисту особи, суспільства та держави від корупційних і пов'язаних із ними кримінальних правопорушень та судового контролю за досудовим розслідуванням цих кримінальних правопорушень, дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному прова-

дженні, а також вирішення питання про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави у випадках, передбачених законом, у порядку цивільного судочинства, а також здійснення правосуддя у справах про застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», у порядку адміністративного судочинства [7].

Як відомо, інститут права інтелектуальної власності є багатогранним (таким, що включає і матеріальне право і процесуальне право – в аспекті захисту права ІР) [8].

Отже, при вирішенні питань щодо застосування санкцій ІР, існує необхідність у вирішенні специфічних питань, наприклад, як визначити санкції щодо об'єктів суміжних прав, щоб не була завдана шкода правам тих суб'єктів права ІВ, які не підпадають під санкції?

У плані викладеного, ми вважаємо, що доцільно щоб справи про санкції ІР вирішувалися Вищим судом з питань інтелектуальної власності, з огляду на спеціалізацію цього суду (ч. 2 ст. 22 ГПК України), як відомо, наразі, зазначений суд не почав свою роботу.

Доцільно приділити нормативної уваги питанням реалізації політики рестрикцій в сфері ІР, і, в законодавстві про інтелектуальну власність, наприклад, в Законі України «Про авторське право і суміжні права», Законі України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» (втілення окремої бланкетної норми).

Важливим є і вирішення питань порядку реєстрації ІР-рестрикцій (процедурних питань) в Законі України «Про санкції».

Також, існує необхідність і у вдосконаленні понятійного апарату санкцій.

У плані викладеного, В. Логойда вказував, «...що в постанові від 24.06.2025 у справі № 9901/142/21 ВП / ВС висувала (п. 7.22-7.30, тут доречно надати широке цитування), що норми, яка б давала визначення (загальне чи спеціальне) «підсанкційного» суб'єкта (суб'єкта, до якого можуть бути застосовані санкції), в Законі України «Про санкції» немає. Так само поняття «суб'єкт, до якого можуть бути застосовані санкції» для цілей цього Закону не розкрито в інших законах. При цьому визначальним чинником визнання суб'єкта «підсанкційним» є поведінка особи – вчинення дій (діяльність) характерного спрямування, про яке йдеться у ст. 3 Закону України «Про санкції» і подолання якого є завданням цього Закону. Зміст норм Закону стосовно того, до кого можуть бути застосовані санкції, дає під-

стави утвердитися в думці, що перелік таких осіб є критеріальним, орієнтувальним, поосібним, але не вичерпним. Вони не містять правил (велінь) (зокрема, на кшталт застережень «виключно», «тільки»), згідно з якими до «підсанкційних» суб'єктів не можна відносити інших осіб, окрім зазначених у ч. 2 ст. 1 цього Закону, або ж за іншими критеріями (ознаками), ніж створення реальних та / або потенційних загроз об'єктам захисту, визначеним у ч. 1 ст. 3 цього ж Закону. Відтак, можна визначити, що форми захисту цих цінностей з боку України можуть бути спрямовані не тільки щодо іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи – нерезидента, іноземців чи осіб без громадянства, інших суб'єктів, перелічених у ч. 2 зазначеної ст. 1, але й щодо кожного, хто чинить так само стосовно об'єктів, які перебувають під охороною дією цього Закону. Якщо серед таких осіб будуть юридичні особи, зареєстровані за українським законодавством, або громадяни України, то вони можуть бути суб'єктами застосування санкцій. Тобто основним критерієм визначення суб'єкта, до якого можуть бути застосовані санкції, є діяльність, зазначена в ч. 1 ст. 3 вказаного Закону – інше тлумачення норм Закону, на думку ВП / ВС не відповідало б не тільки його завданням та цілям, але й змісту. Що ж, правові позиції ВП / ВС є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, в т. ч. судів, які розглядають аналогічні справи. Однак штучність даної правової позиції очевидна – ВП / ВС абсолютно відверто застосовувала аргументацію, збудовану на основі політичної доцільності часів воєнного стану, не менш відверто при цьому ігноруючи пряму і недвозначну норму закону (ч. 2 ст. 1 Закону України «Про санкції»), а разом з нею і принцип верховенства права, в т. ч. його складові – критерій «якості закону» та правову визначеність. Вже не вперше ВП / ВС використовує свої широкі повноваження для коригування на власний розсуд волі законодавця і, в його особі, установчої та законотворчої волі українського народу. виправити дану ситуацію, ймовірно, може лише сам законодавець за допомогою більш жорстких юридичних формулювань або Європейський Суд з прав людини, який міг би зробити свій висновок по ситуації в контексті права підсанкційної особи на справедливий суд, на мирне володіння своїм майном, на ефективні засоби захисту тощо. Зробити відступ від таких правових...» [9, с. 506].

Викладена теоретична позиція говорить про те, що правозастосовна практика ставить питання, які потребують свого законодавчого вирішення.

У плані застосування заборон/обмежень в сфері ІР, важливими кроком стало би формування профільної судової практики щодо такої категорії справ.

Вище ми вже зазначали, що в ЄС ІР розглядається як складова санкційної політики проти диктаторських режимів (Європейська Комісія у 2024 році оприлюднила спеціальні FAQ щодо ІВ у контексті санкцій, із фокусом на регламенти ЄС (зокрема 269/2014 та окремі положення 833/2014). ІР рестрикції в ЄС сприймається як окремий практичний блок комплаєнсу, який потребує пояснень для ринку (зокрема для правовласників, повірених, компаній та фінансових установ).

У зв'язку із викладеним, ми вважаємо, що одним із правових трендів в європейській санкційній політики є посилення саме блоку ІР. Подібний підхід може бути реалізований шляхом прийняття загальноєвропейського нормативу (директиви) щодо посилення контролю зі сторони, компаній правовласників (ТМ, технологій, інноваційної продукції тощо) за експортом влас-

ної продукції, послуг, передачі технологій. Запровадження такого контролю дозволить підсилити санкційну дисципліну, значно зменшити об'єм «сірого імпорту», який живить агресора.

Висновки. Вищезазначене дає змогу дійти наступного:

Українська санкційна політики в сфері ІР у повній мірі узгоджується із політикою санкцій ЄС, де ІР рестрикції сприймається як окремий практичний блок комплаєнсу.

З огляду на спеціалізацію Вищого суду з питань інтелектуальної власності, доцільно щоб справи про санкції ІР вирішувалися таким судом, у зв'язку із зазначеним існує необхідність у вирішенні даної пропозиції на законодавчому рівні.

Важливим є і вирішення питань порядку реєстрації ІР-рестрикцій (процедурних питань) в Закону України «Про санкції».

Вдосконалення потребує і понятійний апарат в сфері санкцій, наприклад, щодо нормативного розуміння «підсанкційна особа», про що свідчить судова практика.

У плані реалізації деструкцій в сфері ІР, важливими кроком стало би формування профільної судової практики щодо такої категорії справ.

Список літератури:

1. Шабалін А. В. Санкції в сфері ІР: деякі законодавчі питання. Законодавство України у сфері інтелектуальної власності та його правозастосування: національні, європейські та міжнародні виміри: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності (10.10.2025, м. Київ) : ел. збірник / КНУ імені Тараса Шевченка, НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. Київ, 2025. С. 125–128.
2. Новіков Д. О. Адміністративно-правове регулювання санкційної політики України. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук/ Спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Західноукраїнський національний університет. Тернопіль. 2025. 23 с. URL: https://www.wunu.edu.ua/svr/svr_D/novikov/Aref.pdf (дата звернення: 09.02.2026).
3. Закон України «Про санкції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text> (дата звернення: 09.02.2026).
4. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 09.02.2026).
5. Закон України «Про віртуальні активи». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 09.02.2026).
6. УКРНОІВІ (IP OFFICE). *Як працюють ІР санкції: УКРНОІВІ зареєстрував за Державою Україна майнові права на дев'ять пісень, що належали Таїсії Повалій*. URL: https://nipo.gov.ua/iak-pratsiuiut-ip-sanktsii-9-pisen/?fbclid=IwY2xjawM_bNFleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFUVmV2SjNDUHdqNUZoMTNkAR5zdZn7PSQRCnX6FKYiuDUOvYZr7VEQ7vZx7Qs0w1vM3OdkPQoJVLUqLd0kw_aem_TCrM9dcBu-i-KMv64NZxAA (дата звернення: 09.02.2026). Шабалін А. В. Санкції в сфері ІР: деякі законодавчі питання. Законодавство України у сфері інтелектуальної власності та його правозастосування: національні, європейські та міжнародні виміри: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності (10.10.2025, м. Київ) : ел. збірник / КНУ імені Тараса Шевченка, НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. Київ, 2025. С. 125–128.
7. Закон України «Про Вищий антикорупційний суд». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19/print> дата звернення: 09.02.2026).

8. Шабалін А. В. Актуальні питання захисту права інтелектуальної власності: навчально-практичний посібник. К.: НДІ ІВ НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2020. 160 с.

9. Логойда В. Окремі питання застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) за законодавством України / *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2025. Вип. № 6, част. 1. С. 505–509.

Shabalin A. V. IMPLEMENTATION OF IP RESTRICTIONS: SUBSTANTIVE AND PROCEDURAL LAW ISSUES

The scientific article is devoted to the study of issues related to the peculiarities of the application of sanctions in the field of IP at the level of substantive and procedural law. In the aspect of the study, a brief analysis of the formation and development of the institution of sanctions is made. In particular, it is emphasized that the first known example of the application of sanctions was recorded in Ancient Greece. The understanding of sanctions, close to the present, appears in international relations after the end of the First World War and the adoption of the Charter of the League of Nations. The practice of imposing sanctions became widespread after the end of the Second World War. In the XX–XXI centuries. century. the application of sanctions entered the arsenal of diplomacy of many leading states of the world. One of the leaders in the process of implementing sanctions policy was the European Union. Lawyers and economists consider sanctions introduced by the UN Security Council to be the most effective, because they are mandatory for introduction by all countries. The issue of sanctions in the field of IP has been given attention in the legislation of leading Western countries at the pan-European level (EU – official explanations of the European Commission (FAQ) on how sanctions against the Russian Federation/Belarus relate to operations in the field of IP (EU regulations, in particular 269/2014 and 833/2014). USA (OFAC general licenses, which directly allow certain transactions related to patents/TM/copyright (in particular General License No. 31 within the framework of RuHSR). The Law of Ukraine «On Sanctions» on the concept of sanctions has been analyzed, the main types of sanctions that can be applied in Ukraine have been identified. In particular, it is indicated that the assets that can be blocked and collected as state revenue include objects of intellectual property law. In connection with the above, it is worth noting that we are talking about the possibility of imposing restrictions on property rights to the specified objects. if IP objects (patents, TM, copyrights, corporate rights in companies-rightholders, income from licenses) are qualified as “assets”, they can potentially be covered by both blocking and seizure – depending on the specific case and proof of ownership/control. The practice of UKRNOIVI regarding the application of IP sanctions is analyzed. It is emphasized that in terms of the application of prohibitions/restrictions in the field of IP, an important step would be the formation of specialized judicial practice regarding this category of cases. Based on the results of the study, the author’s doctrinal positions and proposals of the legislative plan aimed at improving the application of restrictions in the field of IP were formed.

Keywords: *civil process, commercial process, commercial litigation, protection of intellectual property rights, EU, USA, VAKS, sanctions of the IR, restrictions, UKRNOIVI, intellectual property, court, sanctions policy, assets.*

Дата першого надходження статті до видання: 15.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.05.2026